

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

UTVÄRDERING

Nationella bilden över Sevesolagen 2024

Sammanställning och bedömningar av
Sevesolagstiftningens tillämpning

Nationella bilden över Sevesolagen 2024

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för industriella risker

Text: Carl Bonde, Linda Broström och Nina Nejad Shirafkan

Publ nr: MSB2575 – april 2025
ISBN: 978-91-7927-616-4

Innehåll

Inledning	4
MSB:s sammanfattande bedömningar.....	5
Sevesolagens tillämpning under 2024.....	8
Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen	8
Sevesotillsyn.....	9
Handlingsprogram och säkerhetsledningssystem.....	14
Säkerhetsrapport	15
Interna planer för räddningsinsats	16
Information till allmänheten	17
Omgivningsfaktorer (dominoeffekter)	19

Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är enligt 13–14 §§ *Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* central tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen. Det innebär att MSB har ett samordnande, uppföljande och utvärderande uppdrag för lagstiftningsområdet. Som en del i detta uppdrag upprättar MSB varje år en sammanställning med bedömningar över hur lagefterlevnaden av Sevesolagstiftningens tillämpningsområde har varit föregående år. Den årliga rapporten har getts ut sedan 2016 och benämns *Nationella bilden över Sevesolagen*.

Syftet med rapporten är att ge en lägesbild över tillämpningen av Sevesolagstiftningen. Bilden ska bidra till inriktning av länsstyrelsernas regionala planering av Sevesotillsynen samt till inriktning av MSB:s arbete inom Sevesoområdet. De årliga rapporterna bygger på uppgifter i Sefari, MSB:s uppföljningsbesök av länsstyrelsernas arbete med Sevesolagstiftningen och ibland även av ytterligare kvalitativa uppgifter om tillsynen som inhämtats från länsstyrelserna. Utifrån statistik och övrig information presenterar MSB bedömningar och slutsatser över Sevesolagstiftningens olika områden. Tåktverksamhet är undantagna i Sevesodirektivet men omfattas av den svenska Sevesolagstiftningen om verksamheterna hanterar mer än 10 ton explosivämnen (momentan mängd). Täkterna omfattas inte av *Förordning (2016:986) om avgifter för tillsyn av åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. MSB lämnar inga uppgifter/upplysningar om tåktverksamheter till EU-kommissionen. I den nationella bilden tas därför inte statistik för tåktverksamhet upp i någon större omfattning.

MSB:s sammanfattande bedömningar

Vid utgången av 2024 omfattades totalt 783 verksamheter av Sevesolagstiftningen. Av dessa var 392 industriella verksamheter och 391 tåktverksamheter på den lägrekrav nivå. De industriella verksamheterna var fördelade på 201 verksamheter på den högre kravnivån och 191 verksamheter på den lägre kravnivån. Antalet verksamheter på de olika kravnivåerna har i stort sett varit detsamma de senaste åren.

Av lagstiftningen följer skyldigheter för verksamhetsutövare, kommuner, länsstyrelserna och MSB. Nedan följer den sammanfattande bedömningen av lagstiftningens olika områden som MSB gör för år 2024.

Tillsyn

MSB:s erfarenhet av länsstyrelsernas tillsyn

MSB har vid tillsynsvägledande och uppföljande möten med länsstyrelserna konstaterat att det är tre länsstyrelser som inte lever upp till lagstiftningens intentioner med myndighetens Sevesoarbete. Dessa länsstyrelser brister genom att tillsyn inte bedrivs i tillräcklig omfattning. Att kontinuerlig tillsyn sker är viktigt för att begränsa risken för olyckor.

Vid MSB:s årliga uppföljning av avgiftsintäkter och kostnader för Sevesotillsyn konstaterades att fyra länsstyrelser har låga kostnader för sin Sevesotillsyn i förhållande till de avgiftsintäkter som Sevesoverksamheterna i länet betalar. MSB:s bedömning är att det kan vara en indikation på att länsstyrelserna av olika orsaker inte utför Sevesotillsyn i enlighet med Sevesolagstiftningens intentioner.

Generellt har MSB uppfattat att länsstyrelsernas personalsituation varit ansträngd inom Sevesotillsynen, vilket medfört att kvalitén i Sevesotillsynen blivit lidande.

Tillsynsplan och tillsynsprogram

Alla länsstyrelser har tillsynsplaner som uppfyller lagstiftningens krav. MSB har tidigare år betonat att tillsynsplanernas avsnitt om *övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter* generellt behöver bli tydligare och innehållsmässigt mer informativt. MSB konstaterar att så har skett och att länsstyrelsernas tillsynsplaner generellt sett blivit bättre på denna punkt.

Länsstyrelserna har för de flesta verksamheter upprättat ett tillsynsprogram. Tillsynsprogrammen ska innehålla en *systematisk bedömning av faran för allvarliga kemikalieolyckor* som ska motivera hur ofta tillsynsbesök ska göras hos verksamheten. Generellt gör MSB bedömningen att länsstyrelsernas arbete med att ta fram den *systematiska bedömningen av faran för allvarliga kemikalieolyckor* behöver utvecklas för att tydligare kunna utgöra en motivering till verksamhetens tillsynsintervall. Länsstyrelserna har därför, i samverkan med MSB, fortsatt ett gemensamt metodutvecklingsprojekt för att få till en mer ändamålsenlig hantering av tillsynsprogrammen. MSB ser det som viktigt att länsstyrelserna i samverkan med MSB fortsatt utvecklar arbetssättet med tillsynsprogrammen.

Tillsynsbesök och tillsynsintervall

MSB bedömer att fler verksamheter på den högre kravnivån behöver få tillsynsbesök varje år i enlighet med Sevesoregleringens föreskrivna tillsynsintervall för dessa verksamheter. Under 2024 fick cirka 72 procent av verksamheterna på den högre kravnivån tillsynsbesök och denna andel behöver öka.

Länsstyrelserna bör endast undantagsvis utföra tillsynsbesök med längre tillsynsintervall än vad lagstiftningen föreskriver¹ och MSB påtalar att det fortsatt är många verksamheter som har ett utglesat tillsynsintervall. Det föreligger därför ett behov för länsstyrelser som har förlängt tillsynsintervallet att se över dessa intervall. Länsstyrelserna behöver särskilt se över tillsynsintervallen för verksamheter på den högre kravnivån där tillsynsfrekvensen är utglesad till vart tredje eller vart fjärde år samt tillsynsfrekvensen för de verksamheter på den lägre kravnivån där intervallet är satt till vart femte år.

Länsstyrelserna behöver i högre utsträckning utföra tillsynsbesök i enlighet med beslutade tillsynsintervall. Detta har påtalats i de senaste årens Nationella bild² och en positiv utveckling har skett på området. Fler verksamheter får tillsynsbesök i enlighet med beslutade tillsynsintervall men MSB anser att länsstyrelserna behöver förbättra sig i den delen. .

Handlingsprogram

MSB anser att lagefterlevnaden avseende handlingsprogram är bra. De flesta verksamheter har uppdaterade handlingsprogram och länsstyrelserna har i stor utsträckning följt upp området.

Säkerhetsrapport

Lagefterlevnaden inom området är bra och verksamhetsutövarna på den högre kravnivån uppfyller lagstiftningens krav väl vad gäller att upprätta en säkerhetsrapport och uppdatera dem med ett femårsintervall. Det är endast för ett fåtal verksamheter har inte säkerhetsrapporten uppdaterats inom föreskrivet intervall. Det är dock fortsatt viktigt att länsstyrelserna följer upp att säkerhetsrapporterna uppdateras och länsstyrelserna behöver i högre grad granska säkerhetsrapporter inom rimlig tid, det vill säga inom 6 månader.

Intern plan för räddningsinsats

MSB anser att det brister i lagefterlevnaden inom området *intern plan för räddningsinsats*. Planerna behöver i högre utsträckning vara uppdaterade i enlighet med föreskrivet treårsintervall samt övas inom en treårsperiod. 33 procent av verksamheterna på högre kravnivån har aktuella planer som ännu inte övats inom det föreskrivna tillsynsintervallet. Detta behöver länsstyrelserna följa upp.

¹ tillsynsbesök minst varje år för verksamheter på högre kravnivån och minst vart tredje år för verksamheter på lägre kravnivån

² Nationella bilden 2021 och 2022

Länsstyrelserna behöver även bli bättre på att granska de interna planerna inom rimlig tid, det vill säga inom 6 månader.

Information till allmänheten

MSB anser att det fortsatt brister i lagefterlevnad avseenden att kommunerna, för sina verksamheter på den högre kravnivån, inte har levt upp till sina skyldigheter avseende att aktivt informera allmänheten. Vid utgången av 2024 var det 35 procent av verksamheterna på den högre kravnivån där informationen inte lämnats. Därför bör länsstyrelserna fortsatt i högre grad följa upp att

- kommunerna har lämnat utökad information för verksamheterna på den högre kravnivån,
- informationen samtidigt lämnas till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten om områdena där aktiviteterna bedrivs kan påverkas av en allvarlig kemikalieolycka.

Brister inom detta område riskerar att äventyra möjligheten att begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för människors hälsa och miljön.

MSB konstaterar att det däremot är bra lagefterlevnad med avseende på att kommunerna för sina Sevesoverksamheter sett till att allmänheten kan nå informationen via kommunernas hemsidor.

Dominoeffekter

För de verksamheter som har identifierat faktorer vid den egna verksamheten som kan påverka säkerheten hos närliggande verksamhet (s.k. dominoeffekter) så har informationsutbyte om dessa faktorer med de berörda verksamheterna också skett. Verksamheterna uppfyller lagstiftningen väl inom detta område.

Länsstyrelserna behöver i högre grad följa upp om verksamheterna har identifierat dominoeffekter och därefter uppdatera informationen i Sefari-databasen.

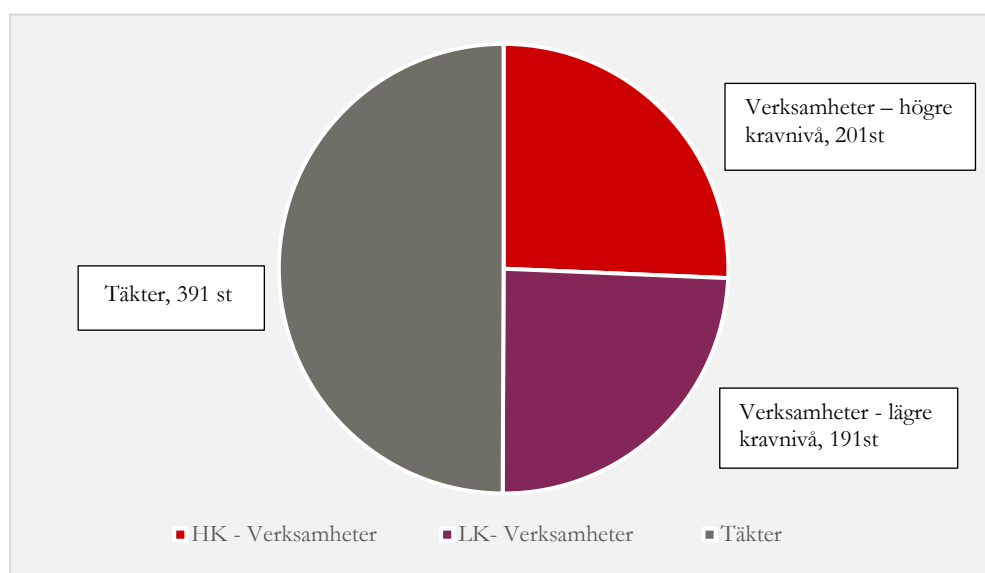
Sevesolagens tillämpning under 2024

Som central tillsynsmyndighet gör MSB årligen bedömningar över Sevesolagstiftningens tillämpningsområde. Bedömningarna inom lagstiftningens olika områden presenteras i denna rapport och bygger på uppgifter i Sefari, kompletterande frågor som ställts till länsstyrelserna samt information som inhämtats från MSB:s uppföljande och tillsynsvägledande möten med länsstyrelserna avseende deras arbete med Sevesolagstiftningen.

Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen

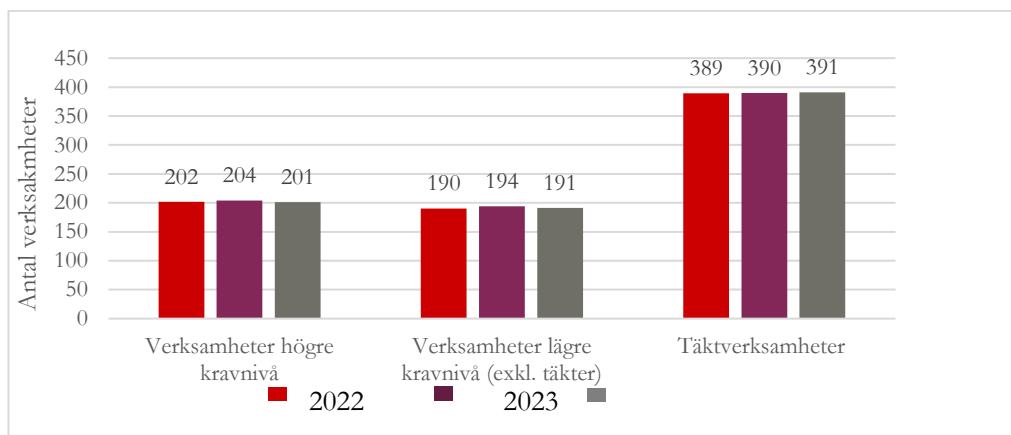
En verksamhet som hanterar *farliga ämnen* över de gränsmängder som anges i bilaga 1 till *Sevesoförordningen* omfattas av Sevesolagstiftningen. Gränsmängderna delar in verksamheterna i två kravnivåer, den högre kravnivån eller den lägre kravnivån.

Figur 1. Fördelning av Sevesoverksamheter 2024

Figur 1. Visar fördelningen av Sevesoverksamheter på högre och lägre kravnivå, samt täkter vid utgången av 2024. Totalt var det 783 Sevesoverksamheter varav 392 var industriella verksamheter där 201 verksamheter tillhörde den högre kravnivån och 191 tillhörde den lägre kravnivån. Resterande 391 verksamheter var täktverksamheter på den lägre kravnivån.

Figur 2. Antal Sevesoverksamheter, 2022 – 2024

Figur 2. Visar att fördelningen av antalet verksamheter på de olika kravnivåerna mellan 2022–2024 har varit ungefär de samma. Denna fördelning har det även varit historiskt sedan Seveso-direktivets införande i svensk lagstiftning.

Sevesotillsyn

MSB är central tillsynsmyndighet och har ett samordnande, uppföljande och utvärderande ansvar över lagstiftningen. Länsstyrelserna är operativa tillsynsmyndigheter och ska utöva tillsyn över Sevesolagen³ och dess följdföreskrifter⁴. Inom uppdraget utför MSB uppföljande och tillsynsvägläddande möten med respektive Länsstyrelse för att följa upp myndigheternas Sevesoarbete samt ge tillsynsvägläddning inom lagstiftningsområdet. MSB utför detta enligt tillsynsplan där samtliga länsstyrelser får uppföljning inom ett 3-årsintervall. Under 2024 har uppföljande och tillsynsvägläddande möten av fem länsstyrelser genomförts⁵. MSB har dessutom haft uppföljningar av tre länsstyrelser där MSB ansett att tillsyn inte bedrivs i tillräcklig omfattning enligt lagstiftningens intentioner⁶.

I sin uppföljning av länsstyrelsernas avgiftsredovisning kan man konstatera att fyra⁷ Länsstyrelser har låga kostnader för sin Sevesotillsyn i förhållande till de avgiftsintäkter som Sevesoverksamheterna i länet betalar. För tre av dessa länsstyrelserna har kostnaden varit låg över tid och MSB:s bedömning är att det kan vara en indikation på att länsstyrelsen av olika orsaker inte utför Sevesotillsyn i enlighet med Sevesolagstiftningens intentioner.

Ytterligare erfarenhet som MSB gör utifrån de tillsynsvägläddande mötena med länsstyrelserna är att personalsituationen generellt är ansträngd inom

³ 15 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor (Sevesolagen)

⁴ 13 § Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor (Sevesoförordningen)

⁵ Länsstyrelserna Dalarna, Jämtland, Kronoberg, Västmanland och Västra Götaland

⁶ Länsstyrelserna Gävleborgs län, Norrbottens län och Örebro

⁷ Länsstyrelserna Blekinge, Gävleborgs län, Västernorrland och Örebro

Sevesotillsynen, vilket medfört att kvalitén i Sevesotillsynen blivit lidande hos vissa länsstyrelser.

Tillsynen ska vara systematisk, tillsynsplan och tillsynsprogram

Sevesolagstiftningen föreskriver att länsstyrelsens Sevesotillsyn ska vara utformad för att medge en planerad och systematisk granskning av de tekniska system samt organisations- och driftsystem som tillämpas vid verksamheterna⁸. Därför finns krav att tillsynsmyndigheten ska upprätta tillsynsplan och tillsynsprogram. Tillsynsplanen ska årligen upprättas och omfatta samtliga verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen. Ett tillsynsprogram ska upprättas för varje Sevesoverksamhet och bygga på en systematisk bedömning av faran för allvarliga kemikalieolyckor.

Samtliga länsstyrelser har upprättat tillsynsplaner för år 2024 och planerna uppfyller lagstiftningens krav på innehåll.

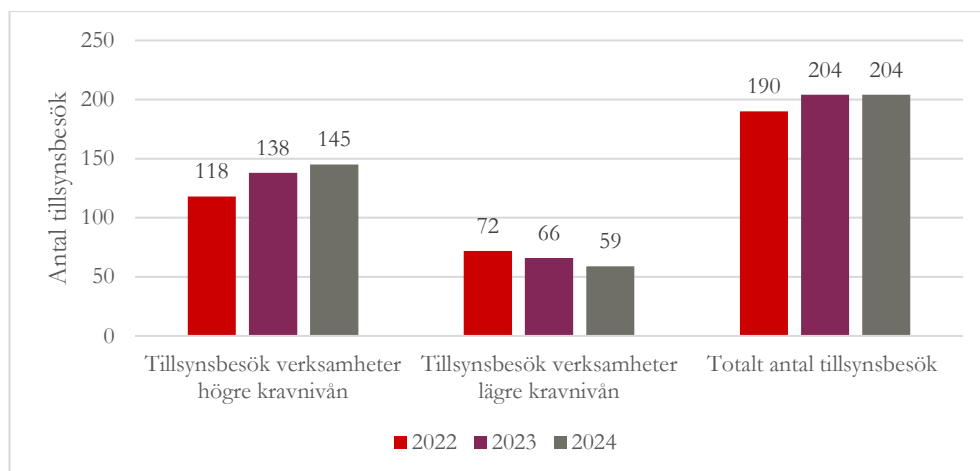
Länsstyrelserna har utarbetat tillsynsprogram för i stort sett alla industriella verksamheter och det är endast för åtta verksamheter där tillsynsprogram saknas. MSB har meddelat länsstyrelserna att tillsynsprogrammen för tåktverksamheter inte behöver upprättas på den nivå som krävs för industriella verksamheter. Att det saknas tillsynsprogram för merparten av tåktverksamheterna ses därför inte som en brist. Via MSB:s uppföljande mötet har MSB konstaterat att det råder ett utvecklingsbehov av att ensa processerna med tillsynsprogrammen och i högre utsträckning få ett liknande arbetssätt med att ta fram den systematiska bedömningen av faran för allvarliga kemikalieolyckor. Länsstyrelserna har, i samverkan med MSB, tagit fram metodstöd inom området tillsynsprogram och arbete på går med att implementera detta arbetssätt hos länsstyrelserna.

⁸ 11 § MSBFS 2015:8

Tillsynen under 2024

Tillsynsbesök

Figur 3. Antal tillsynsbesök 2022 - 2024

Figur 3. Visar antalet Sevesotillsynsbesök för högre och lägre kravnivå, samt det totala antalet tillsynsbesök för åren 2022–2024. Totalt utförde länsstyrelserna 204 tillsynsbesök hos de industriella Sevesoverksamheterna.

- Det motsvarar besök hos 52 procent av de industriella Sevesoverksamheterna.
- 145 av tillsynsbesöken gjordes hos verksamheter på den högre kravnivå och 59 besök hos verksamheter på den lägre kravnivå.
- 72 procent av verksamheterna på den högre kravnivå besöktes under 2024. Det är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2023.

Tillsynsintervall

För verksamheterna på den högre kravnivå ska tillsynsbesök utföras minst en gång om året om inte länsstyrelsen har bestämt ett annat tillsynsintervall. Intervallet ska i så fall grundas på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig kemikalieolycka för verksamheten⁹.

⁹ 16 § Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor (Sevesoförordningen)

Tabell 1. Länsstyrelsens beslutade tillsynsintervall för år 2022 - 2024

Länsstyrelsens beslutade tillsynsintervall för verksamheten	Antal verksamheter på högre kravnivån med respektive tillsynsintervall			Antal verksamheter på lägre kravnivån med respektive tillsynsintervall		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Varje år	145	144	134	11	9	10
Vart annat år	42	44	45	30	33	27
Vart tredje år	14	15	14	136	137	139
Vart fjärde år	1	1	1	8	7	10
Övrigt	0	0	7	7	8	5
Totalt	199	202	201	192	192	191

Tabell 1 – Visar hur många verksamheter på högre respektive lägre kravnivån där länsstyrelserna har beslutat ska ha tillsyn inom respektive tillsynsintervall. Av tabellen framgår att det under 2024 var 134 verksamheter på den högre kravnivån där länsstyrelserna har beslutat att tillsynsintervallet ska vara varje år jämfört med 2023 (144st.). Det motsvarar en minskning av antalet besök med 7 procent.

Tabell 2. Tillsynsbesök som inte utförts i enlighet med beslutat tillsynsintervall, 2022 - 2024

Länsstyrelsens beslutade tillsynsintervall för verksamheten	Verksamheter som inte besökts enligt beslutat tillsynsintervall - Högre kravnivån			Verksamheter som inte besökts enligt beslutat tillsynsintervall - Lägre kravnivån		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Varje år	47	30	17	3	2	3
Vart annat år	6	12	6	9	7	6
Vart tredje år	1	1	0	25	14	14
Vart fjärde år	0	0	0	1	1	0
Övrigt	-	-	5	1	0	0
Totalt	46	54	28	32	39	23

Tabell 2 – Visar hur många av verksamheterna som länsstyrelserna *inte* har besökt i enlighet med det tillsynsintervall som länsstyrelsen har fastställt. För verksamheterna på den högre kravnivån är det 28 verksamheter och för den lägre kravnivån är det 23 verksamheter som inte har besökts enligt beslutade tillsynsintervall.

Bedömning av tillsynsplan, tillsynsprogram och tillsynen 2024

Tillsynsplan och tillsynsprogram

Alla länsstyrelser har en tillsynsplan som uppfyller lagstiftningens krav. MSB har tidigare år betonat att tillsynsplanernas avsnitt om *övergripande bedömning av*

relevanta säkerhetsaspekter generellt behöver bli tydligare och innehållsmässigt mer informativt. Avsnittet ska beskriva vilka risker som förekommer på grund av de Sevesoverksamheter som finns i länet och MSB har vid uppföljningsmöten med respektive länsstyrelse framfört förbättringsåtgärder avseende respektive länsstyrelses tillsynsplan. MSB upplever att länsstyrelserna har blivit bättre på att beskriva avsnittet i sina tillsynsplaner jämfört med tidigare år. MSB har även gett ut ett metodstöd¹⁰ som ger mer vägledning kring innehållet i tillsynsplanen.

Länsstyrelserna har för de flesta verksamheter upprättat ett tillsynsprogram. MSB har i tidigare nationella bilder uttryckt att den *systematiska bedömningen av faran för allvarliga kemikalieolyckor* i tillsynsprogrammen behöver utveckla och gäller fortfarande. MSB konstaterar att fortsatt utveckling hos länsstyrelserna behövs för att få ett bättre arbetssätt med tillsynsprogrammen och den systematiska bedömningen av faran för allvarliga kemikalieolyckor. Att länsstyrelserna fortsatt arbetar med metodutveckling och implementering av metodstöd för tillsynsprogram ser MSB därför som positivt.

Tillsynsbesök och tillsynsintervall

MSB har i de nationella bilderna för 2022 och 2023 bedömt att fler verksamheter på den högre kravnivån bör få tillsynsbesök varje år. Denna bedömning kvarstår även för 2024 års nationella bild då närmare 30 procent av verksamheterna på högre kravnivån inte fick tillsynsbesök under året. MSB anser att länsstyrelserna i största möjliga mån ska följa de föreskrivna tillsynsintervallen, där det innebär att verksamheter på högre kravnivå ska besökas minst en gång per år och verksamheter på lägre kravnivå minst en gång vart tredje år.

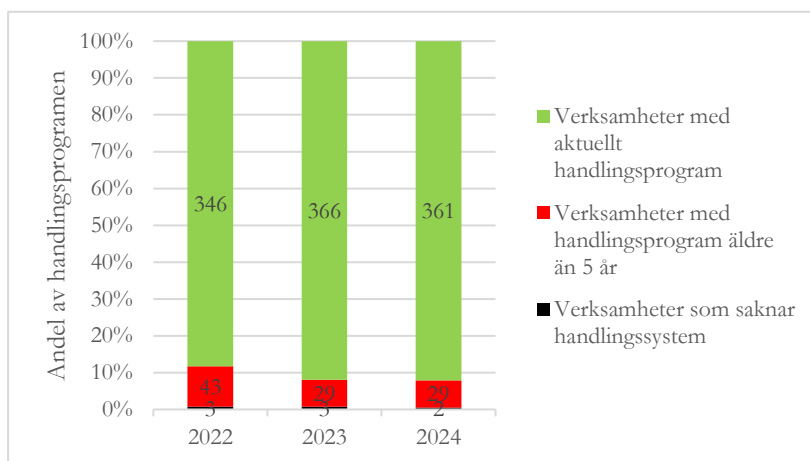
Vidare anser MSB att länsstyrelserna behöver se över beslutade tillsynsintervallen som är utglesade jämfört med Sevesolagstiftningens föreskrivna tillsynsintervall. Det gäller särskilt för de verksamheter på den högre kravnivån där tillsynsintervallen är förlängda till vart tredje eller fjärde år, vilket gäller för totalt 15 verksamheter. En länsstyrelse har även valt att för sju verksamheter på den högre kravnivån glesa ut tillsynsintervallet till *övrigt* vilket behöver ses över vad det avses med. Översyn av tillsynsintervall behöver även göras för de fem verksamheter på den lägre kravnivån där tillsynen är förlängd till vart femte år. MSB vill förtydliga att länsstyrelserna i största möjliga mån ska följa de föreskrivna tillsynsintervallen, vilket innebär att verksamheter på högre kravnivå ska besökas minst en gång per år och verksamheter på lägre kravnivå minst en gång vart tredje år. Länsstyrelser som har förlängt tillsynsintervallen för många verksamheter bör därför se över och vid behov förkorta dessa intervall för att säkerställa en mer regelbunden och effektiv tillsyn.

¹⁰ Planering av Sevesotillsyn – Metodstöd inför länsstyrelsens planering av Sevesotillsyn, Publ.nr: MSB2220 – Reviderad juli 2023

Handlingsprogram och säkerhetsledningssystem

Alla Sevesoverksamheter ska upprätta handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas¹¹. Verksamhetsutövaren ska genomföra handlingsprogrammet genom ett säkerhetsledningssystem. Handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen, vilket säkerhetsledningssystemet inte behöver göra. För verksamheterna på den högre kravnivån ska det i säkerhetsrapporten ingå en sammanfattning och information om säkerhetsledningssystemets samtliga punkter¹². Därutöver ska säkerhetsrapporten innehålla handlingsprogrammet, enligt 9 § Sevesoförordningen. Handlingsprogrammet ska ses över regelbundet, minst vart femte år och uppdateras vid behov. *Figur 4. Handlingsprogram, aktualitet* visar hur statistik för området sett ut de senaste tre åren. Ett handlingsprogram är aktuellt om det är upprättat inom föreskrivet minimumintervall dvs. programmet är inte äldre än 5 år.

Figur 4. Handlingsprogram, aktualitet 2022–2024

Jämfört med 2022 har det under 2023 och 2024 skett en ökning av andel Sevesoverksamheter som har aktuella handlingsprogram. Under 2024 låg dock andel Sevesoverksamheter med aktuella handlingsprogram något lägre. Vid utgången av 2024 var det ca. 92 procent av Sevesoverksamheterna som hade aktuella handlingsprogram. Två verksamheter saknar handlingsprogram och 29 verksamheter hade handlingsprogram som är äldre än fem år och behöver uppdateras.

Bedömning för området handlingsprogram

MSB anser att lagefterlevnaden avseende att upprätta och att hålla handlingsprogrammen aktuella är bra. De flesta Sevesoverksamheter (92 procent) har uppdaterade handlingsprogram.

¹¹ 8 § Sevesolagen

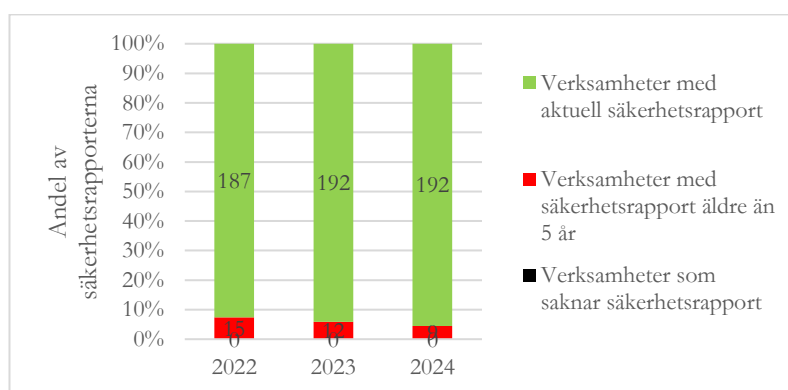
¹² Bilaga 3, 1 pkt, Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

I den nationella bilden 2021 bedömdes att länsstyrelserna behövde bli bättre på att följa upp att verksamheternas handlingsprogram har uppdaterats inom 5 år. Extra viktigt var att följa upp detta hos verksamheter på den lägre kravnivån där det var 21 procent av verksamheterna som hade inaktuella handlingsprogram. MSB konstade en förbättring på området redan 2022 och området är bra även för 2023 och 2024. Det råder ingen större differens av lagefterlevnaden mellan högre och lägre kravnivån. Statistik inom området är därför inte uppdelat på högre/lägre kravnivån.

Säkerhetsrapport

Verksamheter på den högre kravnivån ska upprätta en säkerhetsrapport som ska lämnas till länsstyrelsen¹³. Säkerhetsrapporten ska ses över regelbundet, dock minst vart femte år, och vid behov uppdateras. Säkerhetsrapporten ska alltid uppdateras efter en allvarlig kemikalieolycka och innan en ändring genomförs som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor. En uppdaterad säkerhetsrapport lämnas till länsstyrelsen så snart den har färdigställts¹⁴.

Figur 5. Säkerhetsrapport, aktualitet 2022–2024

Figur 5 – Säkerhetsrapport, aktualitet 2022–2024 visar hur statistik för området sett ut de senaste tre åren. En säkerhetsrapport är aktuell om den är upprättad inom föreskrivet minimumintervall för uppdatering, dvs. rapporten är inte äldre än 5 år.

Av verksamheterna på den högre kravnivån är det 9 stycken som har inaktuella säkerhetsrapporter.

Länsstyrelserna ska granska säkerhetsrapporterna när de kommer in till myndigheten. 11 procent (23 st.) av de aktuella säkerhetsrapporterna har ännu inte granskats. Av de säkerhetsrapporterna är det 83 procent (19 st.) som inkom till länsstyrelsen för över ett år sedan.

¹³ 10 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

¹⁴ 9 § 3 st. Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

Bedömning för området säkerhetsrapport

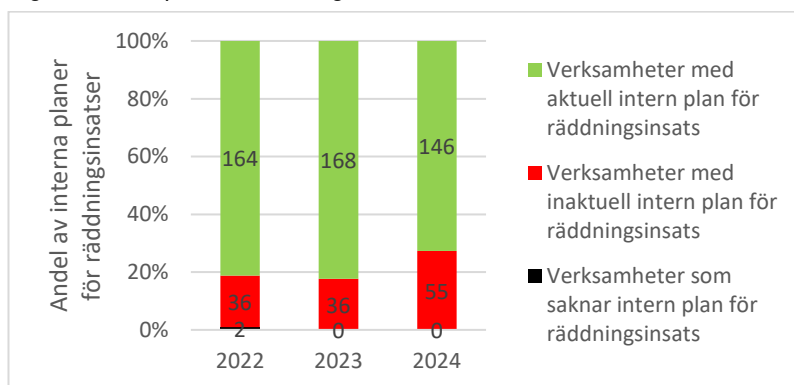
MSB anser att verksamhetsutövarna på den högre kravnivån uppfyller lagstiftningens krav vad gäller skyldigheten att upprätta en säkerhetsrapport. Jämfört med 2022 har det skett en liten förbättring vad gäller skyldigheten att se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten minst vart 5:e år. Vid utgången av 2022 hade 7 procent av verksamheterna på den högre kravnivån en säkerhetsrapport som är äldre än 5 år, vid utgången av 2023 var motsvarande andel 6 procent och vid utgången av 2024 har motsvarande siffra sjunkit till 4 procent. MSB ser det som angeläget att länsstyrelsen följer upp att de verksamheter som fortsatt har inaktuella säkerhetsrapporter uppdaterar sina säkerhetsrapporter.

MSB anser länsstyrelserna behöver bli bättre på att granska säkerhetsrapporterna inom rimlig tid, vilket MSB bedömer vara inom 6 månader. Vid utgången av 2024 var det totalt 23 säkerhetsrapporter som ännu inte var granskade. Av dessa var 83 procent (19 st.) inkomna för mer än ett år sedan.

Interna planer för räddningsinsats

Verksamheter på den högre kravnivån ska upprätta en *Intern plan för räddningsinsats* som ska lämnas till länsstyrelsen¹⁵. Planen ska uppdateras och övas minst vart tredje år eller när det till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska alltid uppdateras innan en ändring genomförs i en verksamhet som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor. En uppdaterad plan ska lämnas till länsstyrelsen så snart den har färdigställts¹⁶. I Figur 6. *Interna planer för räddningsinsats redovisas statistik för området för åren 2022 - 2024*. En intern plan är aktuell om den är upprättad inom föreskrivet minimumintervall för uppdatering, dvs. rapporten är inte äldre än 3 år.

Figur 6. Intern plan för räddningsinsatser, aktualitet 2022 – 2024

Figur 6. *Interna planer för räddningsinsats, aktualitet, 2022–2024* visar att alla verksamheter på den högre kravnivån vid utgången av 2023 upprättat en intern

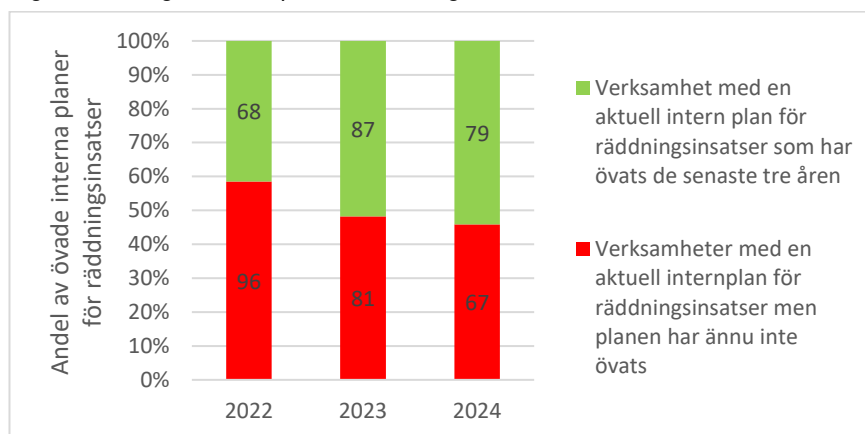
¹⁵ 12§ Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

¹⁶ 10 § Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

plan för räddningsinsats. 27 procent av verksamheterna (55 st.) har en plan som är äldre än tre år (inaktuell). Det har skett en försämring sedan 2022, då det är 15 procentenheter fler verksamheter som saknar aktuell intern plan för räddningsinsats jämfört med 2022. 12 procent av verksamheterna hade en inaktuell plan för räddningsinsatser 2022.

Av de aktuella planerna är det 10 procent (21 st.) som inte är granskade av länsstyrelsen. 3 procent (7 st.) av dessa planer kom in till länsstyrelsen för mer än ett år sedan.

Figur 7. Övning av Intern plan för räddningsinsatser, 2022 – 2024

Figur 7. Övning av internplan för räddningsinsats visar att 73 procent (146 st.) av verksamheterna på den högre kravnivån har en aktuell plan för räddningsinsats. Av dessa har 39 procent (79 st.) övats. 33 procent av verksamheterna på den högre kravnivån (67 st.) har en aktuell intern plan för räddningsinsats som behöver övas.

Bedömning - interna planer för räddningsinsats

MSB anser att det brister i lagefterlevnaden inom området *intern plan för räddningsinsats*. Det är 18 procent av verksamheterna som inte har en aktuell intern plan för räddningsinsats, vilket behöver påtalas och följas upp av länsstyrelserna. MSB vill även betona vikten av att dessa planer övas och att länsstyrelsen följer upp att Sevesoverksamheterna på den högre kravnivån övar de interna planerna för räddningsinsats. Vid 2023 var det 51 procent av verksamheterna på den högre kravnivån som övat sina aktuella planer för räddningsinsats, 2024 har denna andel minskat till 31 procent. En försämring på området har alltså skett. Vidare behöver länsstyrelserna bli bättre på att granska de interna planerna inom rimlig tid, vilket MSB bedömer vara inom 6 månader. Det är 21 interna planer för räddningsinsats som inte är granskade och av dem är 7 inkomna för mer än ett år sedan. MSB anser att planerna borde varit granskade.

Information till allmänheten

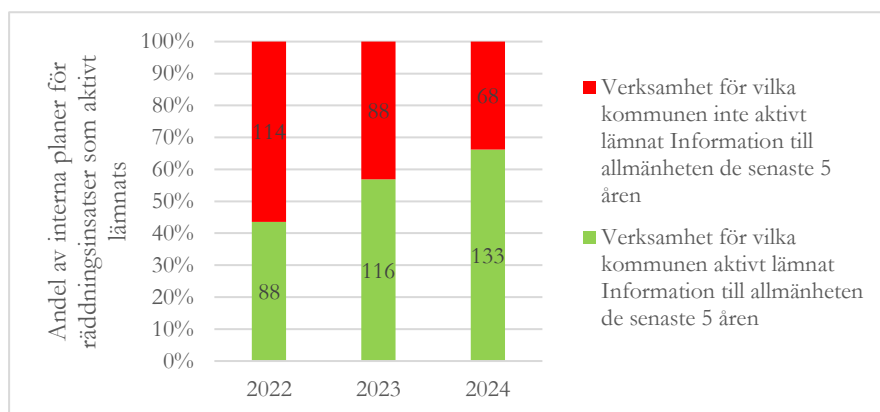
För alla verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen ska kommunen där verksamheten är lokaliserad, se till att allmänheten får tillgång till aktuell

information om de verksamheter som omfattas av Sevesolagen¹⁷. Allmänheten ska kunna nå informationen via kommunernas hemsidor. För de verksamheter som omfattas av den högre kravnivån ska information till allmänheten regelbundet, och utan begäran lämnas till allmänheten, dock minst vart femte år. Informationen ska samtidigt lämnas till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten om områdena där aktiviteterna bedrivs, kan påverkas av en allvarlig kemikalieolycka¹⁸.

I stort sett alla kommuner har för både den högre och lägre kravnivån upprättat information till allmänheten och gjort den tillgänglig på kommunens hemsida. Det saknas endast informationer på hemsidan för åtta verksamheter på högre kravnivån och 15 verksamheter på lägre kravnivån.

Det råder däremot bristande lagefterlevnad avseende skyldigheten att aktivt lämna informationen till allmänheten. *Figur 8, Information har aktivt lämnats 2022–2024* hur statistiken för området varit mellan 2022–2024.

Figur 8. Informationen till allmänheten har aktivt lämnats 2022 - 2024

För 66 procent av verksamheterna på den högre kravnivån hade kommunen vid utgången av 2023 lämnat informationen till den berörda allmänheten inom senaste 5-årsperioden. Området har förbättrats sedan 2021, 2022 och 2023 då motsvarande siffra var 30, 44 - respektive 57 procent.

För verksamheterna på den högre kravnivån som har lämnat information till allmänheten de senaste 5 åren, har kommunen för 87 procent (116 st.) samtidigt lämnat information till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten.

¹⁷ 14 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

¹⁸ 8 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor

Bedömning - information till allmänheten

Lagefterlevnaden inom tillsynsområdet är bra avseende att kommunerna upprättat och gjort information till allmänheten tillgänglig på kommunens hemsida.

Däremot behöver lagefterlevnaden öka avseende att ge den berörda allmänheten utökad information för verksamheterna på den högre kravnivån. För 35 procent av verksamheterna på den högre kravnivån har kommunerna inte aktivt lämnat informationen till allmänheten under de senaste fem åren. MSB har påpekat bristande lagefterlevnad för området i tidigare rapporter *Nationella bilder över Sevesolagen 2021, 2022 och 2023*. Det har förvisso skett en betydlig förbättring inom området, då det 2021 var 75 procent av informationerna som inte lämnats. MSB anser dock att ytterligare förbättring behöver komma tillstånd och att länsstyrelsen i högre grad behöver påtala för kommunerna att fullfölja sina skyldigheter med att aktivt lämna informationen till allmänheten. Länsstyrelserna behöver också i högre grad följa upp att kommunen samtidigt lämnar informationen till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten.

Omgivningsfaktorer (dominoeffekter)

Med omgivningsfaktorer menas att verksamhetsutövaren i sitt säkerhetsarbete ska, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska särskilt beaktas¹⁹. Sådana faktorer kan vara andra Sevesoverksamheter och verksamheter som inte omfattas av Sevesolagen. Andra faktorer kan vara naturliga orsaker såsom höga vattennivåer, ras och skred, stormar, åskoväder mm. Ytterligare exempel kan vara projekt utanför verksamheten som t.ex. ett nytt järnvägsspår eller annan infrastruktur²⁰. Denna typ av information fångar inte Sefari upp.

Närliggande Sevesoverksamheter ska utbyta information med varandra för att identifiera om de kan påverka faran för en allvarlig kemikalieolycka hos varandra. Om det finns en påverkan (dominoeffekt identifierad) ska verksamheterna ta fram en gemensam information om situationen och lämna till den kommun där verksamheterna finns²¹.

I *Tabellerna 3.a och 3.b – dominoeffekter för högre respektive lägre kravnivå* redovisas statistik avseende identifiering och utbyte av information om dominoeffekter²².

¹⁹ 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

²⁰ PM - Samråd enligt Sevesolagstiftningen, MSB 2016-11-11, Diariennr MSB 2016-6354

²¹ 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

²² I enlighet med 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Tabell 3a. Dominoeffekter, verksamheter högre kravnivån 2022–2024

<i>Verksamheter på högre kravnivån</i>	2022 Antal (andel)	2023 Antal (andel)	2024 Antal (andel)
Dominoeffekter har identifierats av verksamheten	82 (40%)	61 (30%)	70 (35%)
Det saknas information i Sefari om dominoeffekter har identifierats	62 (30%)	83 (41%)	88 (44%)
Verksamheten har identifierat dominoeffekter och utbytt information med berörd verksamhet?	78 (95%)	58 (95%)	66 (94%)

Tabell 3b. Dominoeffekter, verksamheter lägre kravnivån 2022–2024

<i>Verksamheter på lägre kravnivån</i>	2022 Antal (andel)	2023 Antal (andel)	2024 Antal (andel)
Dominoeffekter har identifierats av verksamheten	27 (13%)	19 (9%)	21 (10%)
Det saknas information i Sefari om dominoeffekter har identifierats	61 (32%)	74 (36%)	99 (49%)
Verksamheten har identifierat dominoeffekter och utbytt information med berörd verksamhet?	21 (78%)	15 (79%)	21 (100%)

För år 2024 var det ca 35 procent av verksamheterna på den högre kravnivån som har identifierat faktorer i omgivningen (andra Sevesoverksamheter) som kan påverka säkerheten i den egna anläggningen (dominoeffekter). Majoriteten av dessa (94 procent) har utbytt information om omgivningsfaktorer med de Sevesoverksamheter som är berörda. Av de 10 procent av verksamheterna på den lägre kravnivån som har identifierat omgivningsfaktorer är har samtliga utbytt information om omgivningsfaktorer med berörda verksamheter.

Hos ca 44 procent (88 st.) av verksamheterna på den högre kravnivån och ca 49 procent (99 st.) verksamheter på den lägre kravnivån har länsstyrelserna inte fyllt i Sefari om verksamhetsutövarna har identifierat dominoeffekter eller inte.

Bedömning – omgivningsfaktorer

Följsamheten till lagstiftningen är god med avseende på att informationsutbyte mellan verksamheter har gjorts i de fall det är aktuellt. Däremot behöver länsstyrelserna hos flera verksamheter på både den högre och lägre kravnivån undersöka om dominoeffekter har identifierats samt därefter följa upp om verksamheterna har utbytt information. Länsstyrelserna ska därefter uppdatera informationen i Sefari. Denna bedömning gjordes även i nationella bilden för 2021 och 2022 och är fortfarande aktuell.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap